

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
«16» _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ГЕМОЛОГІЇ

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво»
спеціалізації «Дизайн ювелірних виробів»

Київ – 2020

Розробник:

Школьна Ольга Володимирівна, завідувач, професор кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Школьна Ольга Володимирівна, завідувач, професор кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво»

«__» _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.03 «Декоративне мистецтво»

 Ольга КОНОВАЛОВА

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2020 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
Вид дисципліни	Вибіркова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	6/180		
Курс	4		-
Семестр	7	8	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	4	-
Обсяг кредитів	2	4	-
Обсяг годин, в тому числі	60	120	-
Аудиторні	28	56	-
Модульний контроль	4	8	-
Семестровий контроль	-	-	-
Самостійна робота	28	56	-
Форма семестрового контролю	-	Залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – набуття студентами теоретичних знань з експертизи коштовного каміння в ювелірній справі, і практичних навичок щодо критеріїв якості дорогоцінного каміння в конкретних художніх виробах й загалом в еволюції ювелірного та декоративно-прикладного мистецтва.

Завдання навчальної дисципліни спрямовано на розвиток творчого й образно-асоціативного мислення студентів, що вивчають основні етапи створення форми і декоративного оформлення ювелірних виробів, формування базових компетенцій художника::

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Загальні компетентності	ЗК 6	Вирішення проблем: здатність справлятися зі стресом і ефективно вирішувати практичні завдання; здатність до конструктивної критики й самокритики
	ЗК 7	Самоосвітня: Здатність працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати досліджень та представляти результат вчасно.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 6	Мати практичні навички використання відповідного технічного устаткування в творчих майстернях.
	ФК 7	Знати основні методи та етапи роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів).
	ФК 8	Знати технологічні властивості відповідних матеріалів за спеціалізаціями (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів).
	ФК 9	Мати практичні навички техніки і технології створення художніх виробів за спеціалізаціями (художня кераміка,

		дизайн ювелірних виробів).
	ФК 10	Мати знання з техніки безпеки по використанню механізмів і пристроїв, що забезпечують практичну роботу у творчих майстернях.
	ФК 13	Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, техніки й технології; використовуючи здобуті знання.
	ФК 14	Здатність використовувати відповідну фахову термінологію в усній та письмовій формах рідною мовою чи іноземною.

3. Результати навчання за дисципліною

Студент повинен знати:

- класифікацію та фізичні особливості коштовного каміння;
- основні етапи історичного розвитку гемології;
- спеціальну термінологію;
- основні різновиди огранювання ювелірного каміння, в яких здатен орієнтуватися;
- різницю між дорогоцінним, напівдорогоцінним та ювелірно-виробним камінням;
- основні критерії художньої цінності виробу з ювелірного каміння;
- спеціальну термінологію з атрибуції та експертизи самоцвітів;
- особливості діяльності Пробірних палат України та Державного гемологічного центру України.

вміти:

- відрізнити ювелірне каміння неорганічного походження від органічних самоцвітів;
- орієнтуватися у фізичних властивостях дорогоцінного, напівдорогоцінного й ювелірно-виробного каміння;
- визначати ювелірні імітації;
- вільно орієнтуватися в основних видах обробки та огранки самоцвітів та їх естетичних якостях;
- генерувати ідеї з дизайну ювелірного каміння і вміти їх втілювати з оперттям на основні знання з гемології;
- орієнтуватися в образних властивостях дорогоцінного, напівдорогоцінного й ювелірно-виробного каміння;
- розрізнити ювелірні підробки, новороби, фальсифікати;
- вільно орієнтуватися в основних критеріях аналізу твору з самоцвітами.

Програмні результати навчання:

ПРН 1	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Здатність продемонструвати на практиці набуті знання шляхом виконання творчої роботи в галузі декоративного і образотворчого мистецтва (живопис, графіка, скульптура) з урахуванням спеціалізацій (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів)
ПРН 5	Здатність до навчання й самостійної науково-дослідної діяльності, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі

	отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 7	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 9	Уміння працювати з матеріалами та інструментами, що забезпечують високу фахову якість виконання творів декоративного і образотворчого мистецтва
ПРН 11	Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 13	Здатність володіти базовими знаннями з техніки безпеки під час роботи у майстернях.
ПРН 14	Оволодіння робочими навичками працювати самостійно (дипломна робота), або в творчій групі (участь у виставкових проектах), уміння отримати результат в рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
7 семестр							
Змістовий модуль I. Гемологія як наука. класифікація ювелірного каміння							
Тема 1. Гемологія – наука про дорогоцінне каміння.	16	6	2				8
Тема 2. Класифікація каміння неорганічного походження	16	4	4				8
Тема 3. Лікувальні властивості самоцвітного каміння	12	4	2				6
Тема 4. Імітації дорогоцінного каміння	12	4	2				6
<i>Модульний контроль</i>	4						
<i>Разом</i>	60	18	10				28
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>							
<i>Усього</i>	60	18	10				28
8 семестр							
Змістовий модуль II. Основні види обробки гемологічної сировини							
Тема 5. Огранка ювелірного каміння	12	4	2				6
Тема 6. Різьблення по каменю, гравірування	10	4	2				4
Тема 7. Мозаїка та інкрустація	10	4	2				4
<i>Модульний контроль</i>	2						
<i>Разом</i>	34	12	6				14
Змістовий модуль III. Експертиза ювелірного каміння							
Тема 8. Державна пробірна палата України і	14	4	2				8

Державний гемологічний центр України							
Тема 9. Експертна оцінка декоративного каміння	14	4	2				8
Тема 10. Критерії художньої цінності та вартості ювелірного каміння	12	4	2				6
<i>Модульний контроль</i>	2						
<i>Разом</i>	42	12	6				22
Змістовий модуль IV. Критерії якості ювелірного каміння у художніх виробках							
Тема 11. Дизайн виробів з ювелірного каміння	16	4	4				8
Тема 12. Технічні якості, складність виготовлення	12	4	2				6
Тема 13. Аналіз твору з ювелірним камінням	12	4	2				6
<i>Модульний контроль</i>	4						
<i>Разом</i>	44	12	8				20
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>							
<i>Усього</i>	120	36	20				56
<i>Загалом</i>	180	54	30				84

5. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Гемологія як наука. Класифікація ювелірного каміння *Лекція (6 год.). Гемологія – наука про дорогоцінне каміння.*

Об'єкти вивчення гемології та історичні передумови виникнення: формування науки наприкінці XIX ст., основні завдання. Класифікація самоцвітів.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Підготувати есе з понятійно-категоріального апарату з гемології.
2. Опрацювати теоретичний й ілюстративний матеріал до семінарського заняття для бліц-опитування.
3. Підготувати презентацію з класифікації ювелірного каміння.

Література основна: 1.4 – 1.6

Література додаткова: 2.2–2.11

Тема 2. Класифікація каміння неорганічного походження

Лекція (4 год.). Фізичні особливості коштовного каміння – щільність, твердість, колір, спайність, блиск та особливі оптичні ефекти. Ювелірне каміння неорганічного походження (мінерали та гірські породи). Традиційне і нетрадиційне ювелірне каміння – нове, рідкісне й екзотичне.

Семінарське заняття (4 год.).

1. Підготувати есе з класифікації каміння неорганічного походження.
2. Опрацювати теоретичний й ілюстративний матеріал до семінарського заняття для бліц-опитування.
3. Підготувати презентацію з основних видів ювелірного каміння неорганічного походження та нетрадиційних видів ювелірного каміння.

Література основна: 1.1 – 1.5

Література додаткова: 2.5–2.17

Тема 3. Лікувальні властивості самоцвітного каміння

Лекція (4 год.). «Кам'яна» терапія Середньовіччя (Парацельс). Літотерапія в сучасному світі. Вчення про чакри: вплив мінералів на біоенергетику людини.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Підготувати есе з історії та теорії літотерапії.
2. Опрацювати теоретичний й ілюстративний матеріал до семінарського заняття для бліц-опитування з «кам'яної» терапії Середньовіччя (Парацельс).
3. Підготувати презентацію з вчення про чакри та його зв'язку із конкретними видами каміння, пов'язаними із кожною чакрою.

Література основна: 1.1 – 1.6

Література додаткова: 2.5–2.17

Тема 4. Імітації дорогоцінного каміння

Лекція (4 год.). Стрази – копії відомих самоцвітів (техніки виконання). Характеристики й основні відмінності дублетів і триплетів.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Підготувати есе про стрази, дублети і триплети.
2. Опрацювати теоретичний й ілюстративний матеріал до семінарського заняття для бліц-опитування з імітацій дорогоцінного каміння.
3. Підготувати презентацію з імітацій дорогоцінного каміння Сваровськи тощо.

Література основна: 1.1 – 1.6

Література додаткова: 2.1–2.21

Тема 5. Основні види обробки гемологічної сировини

Лекція (4 год.). *Огранка ювелірного каміння.* Основні види ограновування каміння: фасет, кабошон, гладке шліфування. Найпоширеніші різновиди ограновування. Поняття фантазійної огранки та її варіації: маркіз, груша (крапля), серце.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Підготувати есе з різновидів ограновування.
2. Опрацювати теоретичний й ілюстративний матеріал до семінарського заняття для бліц-опитування з типів фантазійної огранки.
3. Підготувати презентацію з найпоширенішими видами гранування (класичні приклади).

Література основна: 1.1 – 1.6

Література додаткова: 2.2–2.11

Тема 6. Різьблення по каменю, гравірування

Лекція (4 год.). Історія виникнення різьблення по каменю. Відмінності техніки глибокого різьблення від рельєфного. Найдавніший вид обробки самоцвітного каміння – гліптика. Розвиток мистецтва гравірування від

Крито-Мікенської епохи до сьогодення. Приклади гравірування каміння, дерева, металу. Виникнення лазерного гравірування.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Підготувати есе про особливості різьблення і гравірування по каменю.
2. Опрацювати теоретичний й ілюстративний матеріал до семінарського заняття для бліц-опитування.
3. Підготувати презентацію про гліптику та гравірування (у тому числі лазерне) по каменю (за темою).

Література основна: 1.1 – 1.6

Література додаткова: 2.2–2.15

Тема 7. Мозаїка та інкрустація

Лекція (4 год.). Давнє мистецтво викладання мозаїки, витоки та різновиди. Основні відмінності інтарсії від флорентійської мозаїки. Поняття «інкрустація», характеристики італійського різновиду інкрустації.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Підготувати есе про поняття інтарсія, інкрустації, флорентійська мозаїка.
2. Опрацювати теоретичний й ілюстративний матеріал до семінарського заняття для бліц-опитування з різновидів інкрустації.
3. Підготувати презентацію виробів з інтарсією, інкрустацією флорентійською мозаїкою.

Література основна: 1.1 – 1.6

Література додаткова: 2.1–2.11

Тема 8. Експертиза ювелірного каміння

Лекція (4 год.). *Державна пробірня палата України і Державний гемологічний центр України.*

Державна пробірня палата України. Державний гемологічний центр України. Поняття атрибуції та експертизи. Відповідальність за експертні висновки в галузі творів з ювелірного каміння та дорогоцінних металів.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Підготувати есе з появи спеціалізованих закладів з експертизи коштовного каміння та їх функцій.
2. Підготуватися до колоквиуму з визначення сутності роботи Державної пробірної палати України у межах питань гемології; ознайомитись із Законом України № 637/97-ВР «Про державне регулювання видобутку, виробництво і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними» від 18.11.1997 р. Виписати дані щодо виконання аналізу проб, функцій пломбування та експертизи у двох вище означених установах.
3. Підготувати презентацію зі складно гранованих самоцвітів.

Література основна: 1.4 – 1.6

Література додаткова: 2.3–2.19

Тема 9. Експертна оцінка декоративного каміння

Лекція (4 год.). Особливості зберігання творів з ювелірного каміння та дорогоцінних металів у музеях України. Поняття авторських мітки, знаку, сигнатури, хронограми, цифрограми, марки, приналежність певному бренду. Підробки, новороби, фальсифікати унікальних авторських творів. Ліцензування та стажування експертів.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Вивчити основні ознаки якості самоцвітів відповідно до вимог експертної оцінки декоративного каміння для самостійної спроби характеристики запропонованого прикладу каменю під час семінарського заняття.
2. Охарактеризувати поняття формотворення у ювелірному камінні на прикладі відомої пам'ятки зі скарбниці монаршої родини або відомого музею в есе.
3. Підготувати презентацію з ювелірного каміння органічного походження.

Література основна: 1.1 – 1.5

Література додаткова: 2.3-2.24

Тема 10. Критерії художньої цінності та вартості ювелірного каміння

Лекція (4 год.). Критерії художньої цінності дорогоцінного, напів-дорогоцінного та ювелірно-виробного каміння. Вартість, оцінка та страхова вартість виробів та відповідальність за експертизу.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Виявити критерії художньої цінності індійських прикрас в есе.
2. Підготувати презентацію про місце ансамблів індуїстських ювелірних прикрас із дорогоцінним камінням в сучасній індустрії моди та дизайну.
3. Підготуватися до бліц-опитування з термінології індуїстських прикрас: ансамблю тіки, бінді, хаари, карн пул, бааджубанд, арсі, кешапашарачні, нат для створення ескізу з діамантами, рубінами, смарагдами, сапфірами, перлами.

Література основна: 1.1 – 1.6

Література додаткова: 2.5–2.17

Тема 11. Дизайн виробів з ювелірного каміння

Лекція (4 год.). Поняття дизайну виробів з ювелірного каміння. Оригінальність ідеї. Самобутність. Узгоджене, пропорційне та гармонійне використання складних різновидів огранювання та поєднання різних матеріалів. Кольорова гама поєднання каміння та металу.

Семінарське заняття (4 год.).

1. Ознайомлення з найпоширенішими підходами до проектування виробів дорогоцінного каміння.
2. Підготуватися до бліц-опитування з різних течій сучасного дизайну ювелірних виробів.
3. Підготовка презентації ідеї стилізованого під стиль ампір сучасного ювелірного ансамблю з перлами та стразами для костюму Жозефіни Богарне,

дружини Наполеона Бонапарта або діадими Клеопатри, стилізованої під давньогепитський стиль мистецтва (у будь-якій техніці).

Література основна: 1.1 – 1.5

Література додаткова: 2.1–2.12

Тема 12. Технічні якості, складність виготовлення і монтажу ювелірного каміння

Лекція (4 год.). Способи виготовлення. Утилітарна досконалість, комфортність, зручність готового виробу. Чистота виконання. Стилїстика і стилїзація.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Підготувати есе про Зібелліно із інкрустацією самоцвітним камінням та/або гліптикою.
2. Підготуватися до блїц-опитування з технічних якостей, особливостей виготовлення та монтування ювелірних виробів.
3. Підготувати презентацію з сучасними прикладами стилїчних або стилїзованих виробів з ювелірним камінням.

Література основна: 1.1 – 1.6

Література додаткова: 2.2–2.22

Тема 13. Аналіз твору з ювелірним камінням

Лекція (4 год.). Рїдкісні види ювелїрного камїння, якї зустрїчаються на рїзних континентах. Родовища бїрюзи, дїамантів, танзанїту тощо. Специфіка аналізу твору з ювелїрним камїнням, що має власний мистецький провенанс та історїю.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Написати есе з мистецтвознавчого аналізу творів з коштовним камїнням.
2. Підготувати презентацію з рїзновидів ювелїрного виробу з дорогоцїнним камїнням одного з сучасних модних будинків (примїром, Графф, Гаррі Вінстон, Версаче, Луї Віттон, Картьє тощо).
3. Підготуватися до аналізу пам'ятки штибу кольє принцеси Дїани або запонок принца Чарльза з коштовним камїнням із комбїнацією дїамантових «візерунків».

Література основна: 1.1 – 1.6

Література додаткова: 2.2–2.24

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	9	9	6	6	6	6	6	6
Відвідування семінарських занять	1	5	5	3	3	3	3	4	4
Відвідування практичних занять	1	Не передбачено навчальним планом							
Відвідування лабораторних занять	1	Не передбачено навчальним планом							
Робота на семінарському занятті	10	5	50	3	30	3	30	4	40
Робота на практичному занятті	10	Не передбачено навчальним планом							
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом							
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	109	-	79	-	79	-	90
Максимальна кількість балів:		357							
Розрахунок коефіцієнта:		$357 : 100 = 3,57$							
Екзамен:		-							

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

З метою ґрунтовного вивчення дисципліни завдання самостійної роботи складають презентації з вибраних тем у таблиці.

№ зп	Тематичний розділ	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Академічний контроль, форма підготовки	Бали
Змістовий модуль I. ГЕМОЛОГІЯ ЯК НАУКА. КЛАСИФІКАЦІЯ ЮВЕЛІРНОГО КАМІННЯ					
1	Гемологія – наука про дорогоцінне каміння	Визначити характерні риси якості й оцінювання вартості перлів, як одного з видів дорогоцінного каміння. Ознайомитися з існуючими видами перлів.	8	Підготовка словничка термінів / есе	5
2	Класифікація каміння неорганічного походження	Дослідити основні відмінності дорогоцінного каміння мінерального походження від каміння органічного походження. Ознайомитися з процесом експертизи якості та оцінювання вартості діамантів	8	підготовка доповіді/есе (презентації)	5
3	Лікувальні властивості самоцвітного каміння	Визначити, які аспекти стародавніх вірувань в цілющі властивості каміння використовуються у сучасній літотерапії. Дослідити такі різновиди літотерапії, як мінералотерапія, кристалотерапія, гемотерапія і стоунтерапія	6	підготовка доповіді/есе (презентації)	5
4	Імітації дорогоцінного каміння	Виявити основні критерії ідентифікації ювелірних імітацій дорогоцінного каміння. Ознайомитися з сучасними технологіями виготовлення кристалів, а саме з нанокристалом «ситал»	6	підготовка доповіді/есе (презентації)	5
Всього:			28		20

№ зп	Тематичний розділ	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Академічний контроль, форма підготовки	Бали
8 семестр					
Змістовий модуль II. ОСНОВНІ ВИДИ ОБРОБКИ ГЕМОЛОГІЧНОЇ СИРОВИНИ					
5	Огранка ювелірного каміння	Визначити основні відмінності роботи ювелірних шліфувальних верстатів великих підприємств від технологій, які застосовуються при ограновуванні самоцвітів вручну	6	підготовка доповіді/есе (презентації)	5
6	Різьблення по каменю, гравірування	Ознайомитися з сучасними методами гравірування кристалів: 3D – гравірування	4	підготовка доповіді/есе (презентації)	5
7	Мозаїка та інкрустація	Виявити характерні риси мозаїки часів Київської Русі. Дослідити розвиток мистецтва інкрустації на території України	4	підготовка доповіді/есе (презентації)	5
Змістовий модуль III. ЕКСПЕРТИЗА ЮВЕЛІРНОГО КАМІННЯ					
8	Державна пробірня палата України і Державний гемологічний центр України	Визначити функції Державної пробірної палати України та Державного гемологічного центру, пов'язані з дорогоцінним камінням, визначенням проби, її нанесенням, та експертизою коштовних каміння та металів.	8	Підготовка есе/презентації щодо функцій визначення проби дорогметалів, каратності каміння, його чистоти та інших властивостей, а також експертизи	5
9	Експертна оцінка дорогоцінного каміння	Дослідити основні приклади експертизи дорогоцінного каміння мінерального походження та каміння органічного походження за В. Індутним та Т. Артюх. Ознайомитися з процесом експертизи якості та оцінювання вартості діамантів	8	підготовка доповіді/есе (презентації) або експертного висновку конкретної пам'ятки	5

10	Критерії художньої цінності та вартості ювелірного каміння	Визначити головні критерії художньої цінності та вартості ювелірного каміння	6	підготовка доповіді/есе (презентації) з критеріїв художньої цінності та вартості ювелірного каміння	5
Змістовий модуль IV. КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ ЮВЕЛІРНОГО КАМІННЯ У ХУДОЖНІХ ВИРОБАХ					
11	Дизайн виробів з ювелірного каміння	Визначити основних десять модних будинків, які формують запити на дорогоцінне каміння у виробах. Ознайомитися з сучасними технологіями, які дозволяють прогнозувати моду у цьому напрямку	8	підготовка доповіді/есе (презентації)	5
12	Технічні якості, складність виготовлення і монтування ювелірного каміння	Визначити основні відмінності кріплень сережок за сучасними технологіями: англійський замок, швенза, гвіздок, з закруткою. Охарактеризувати технічні якості кріплення каменю у виробі лапками, литвом, ручним пластичним моделюванням	6	підготовка доповіді/есе (презентації)	5
13	Аналіз твору з ювелірним камінням	Ознайомитися з сучасними методами аналізу твору з ювелірним камінням	6	підготовка доповіді/есе (презентації)	5
Всього:			56		45

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. своєчасність виконання;
2. повнота обсягу виконання;
3. якість виконання;
4. самостійність виконання;
5. виявлення ініціативності;
6. виявлення творчого підходу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень студентів.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	К-ть балів
<ul style="list-style-type: none"> володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував здатність робити висновки й обґрунтовувати свою позицію на основі проведених спостережень.	21 – 25
<ul style="list-style-type: none"> володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньо високому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував здатність робити висновки на основі проведених спостережень.	17 – 20
<ul style="list-style-type: none"> володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на достатньому рівні, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи, з допущенням певних помилок; продемонстрував недостатні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень.	13 – 16
<ul style="list-style-type: none"> студент в цілому виявив посередній рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував посередні уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень	9 – 12
<ul style="list-style-type: none"> студент виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував неготовність грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень	5 – 8
<ul style="list-style-type: none"> студент виявив незадовільний рівень знань, умінь, що підтверджується відповіддю на питання контрольної роботи; продемонстрував невміння послідовно, грамотно і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень	1 – 4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль (залік) з дисципліни «Основи геммології» навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво» передбачений у VIII семестрі та виставляється як сума балів за всі форми роботи протягом навчального року.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю і екзамену

Семестровий контроль (залік) з дисципліни «Основи геммології» навчальним планом відповідно до освітньо-професійної програми «Декоративне мистецтво» передбачений у VIII семестрі та виставляється як сума балів за всі форми роботи протягом навчального року.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни «Основи геммології»

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV		
Назва модуля	Гемологія як наука. класифікація ювелірного каміння				Основні види обробки геммологічної сировини			Експертиза ювелірного каміння			Критерії якості ювелірного каміння у художніх виробках		
Лекції	1, 2, 3	4, 5	6, 7	8, 9	10, 11	12, 13	14, 15	16, 17	18, 19	20, 21	22, 23	24, 25	26, 27
Теми лекцій	Тема 1. Гемологія – наука про дорогоцінне каміння	Тема 2. Класифікація каміння неорганічного походження	Тема 3. Лікувальні властивості самоцвітного каміння	Тема 4. Імітації дорогоцінного каміння	Тема 5. Огранка ювелірного каміння	Тема 6. Різьблення по каменю, гравірування	Тема 7. Мозаїка та інкрустація	Тема 8. Державна пробірна палата України і Державний геммологічний центр України	Тема 9. Експертна оцінка декоративного каміння	Тема 10. Критерії художньої цінності та вартості ювелірного каміння	Тема 11. Дизайн виробів з ювелірного каміння	Тема 6. Різьблення по каменю, гравірування	Тема 7. Мозаїка та інкрустація
	3 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали	2 бали
Теми семінарських занять	Тема 1. Гемологія – наука про дорогоцінне каміння	Тема 2. Класифікація каміння неорганічного походження	Тема 3. Лікувальні властивості самоцвітного каміння	Тема 4. Імітації дорогоцінного каміння	Тема 5. Огранка ювелірного каміння	Тема 6. Різьблення по каменю, гравірування	Тема 7. Мозаїка та інкрустація	Тема 8. Державна пробірна палата України і Державний геммологічний центр України	Тема 9. Експертна оцінка декоративного каміння	Тема 10. Критерії художньої цінності та вартості ювелірного каміння	Тема 11. Дизайн виробів з ювелірного каміння	Тема 6. Різьблення по каменю, гравірування	Тема 7. Мозаїка та інкрустація
	1 + 10 бал.	2 + 20 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.	2 + 20 бал.	1 + 10 бал.	1 + 10 бал.
Самостійна робота	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)	ПП. 6.2 (5 балів)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)		
Кількість балів за модуль	109 балів				79 балів			79 балів			90 балів		
Підсумковий рейтинговий бал	357 (коефіцієнт визначення успішності: $357 : 100 = 3,57$)												

8. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Бурцев А. К., Гуськова Т. В. Драгоценные камни: Красота, долговечность, редкость, магия, легенды, жизнь. М.: ПРИМАТ, 1992. 128 с., ил. 18 цв. вкл. (Нааявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/4889/>)
2. Геммология алмаза: учебник / Ю. П. Солодова, М. В. Николаев, К. К. Курбатов и др. М.: ЗАО изд-во «Агат», 2008. 416 с. (Нааявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/4907/>)
3. Дронова Н. Что надо знать продавцу ювелирных украшений. М.: Научный центр по сертификации и оценке, 2005. 126 с. (Нааявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/4912/>)
4. Основы геммологии: учебное пособие. Иркутск: Иркутский государственный технический университет, 2006. 92 с. (Нааявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/4906/>)
5. Смит Г. Драгоценные камни: Пер. с англ. М.: Мир, 1984. 558 с., ил. (Нааявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/4925/>)
6. Фомин М. И., Соловьева О. В. Основы геммологии : учеб. Пособие. Ухта : УГТУ, 2009. 72 с.: ил. (Нааявний в електронному репозиторії Університету: <http://elib.kubg.edu.ua/4908/>)

Додаткова література:

1. Алексеев И. С. Основы производства драгоценных металлов, алмазов и ювелирных украшений. М.: КноРус, 2008. 600 с.
2. Аронова Н. Ювелирные изделия. Справочник-энциклопедия. М.: Ювелир, 1996. 352 с.
3. Артюх Т. М. Діагностика та експертиза коштовностей: підручник. К.: КНТЕУ, 2002. 500 с.
4. Артюх Т. М. Черняк Л. В., Марчук Н. Б., Піркович К. А. Експертиза дорогоцінних металів та коштовного каміння: навч. посібник. К.: КНТЕУ, 2008. 188 с.
5. Боневиц Р. Л. Все о драгоценных камнях и минералах. М.: АСТ, Астрель, 2007. 360 с.
6. Бреполь Э. В. Теория и практика ювелирного дела. СПб.: Соло, 2000. 528 с.
7. Беннет Д., Маскетти Д. Ювелирное искусство. М.: Арт-родник, 2005. – 492 с.
8. Драгоценные камни. Гид по миру ювелирных секретов. М.: ЭКСМО, 2011. – 288 с.
9. Зубрилина С. Н. Справочник по ювелирному делу. Ростов на Дону: Феникс, 2003. – 352 с.
10. Индутний В. В., Татаринцев В. И., Павлишин В. И. та ін. Як оцінювати коштовності з дорогоцінних каменів і металів. Л.: АЛМА, 2002. 272 с.

11. Константинова С. История декоративно-прикладного искусства: конспект лекций. Ростов н/Д.: Феникс, 2004. 192 с.
12. Куманин И., Лившиц Б. Материалы для ювелирных изделий. М.: Астрель, 2013. 290 с.
13. Маркова Г. Немецкое художественное серебро XVI-XVIII веков в собрании Государственной Оружейной палаты. М.: Искусство, 1975. 199 с.
14. Молотова В. Декоративно-прикладное искусство: учеб. пособие. М. ФОРУМ, 2013. 288 с.
15. Моран А., де. История декоративно-прикладного искусства. М.: Издательство В. Шевчук, 2011. 672 с.
16. Никифоров Б., Чернова В. Ювелирное искусство: учеб. пособие. – Ростов н/Д.: Феникс, 2006. 249 с.
17. Пыляев М. Драгоценные камни. Их свойства, местонахождение и применение. СПб.: СЗКЭО, М.: «ОНМКС», 2008. 192 с.
18. Постникова-Лосева М., Платонова Н., Ульянова Постникова-Лосева Б. Золотое и серебряное дело XV–XX веков. М.: Наука, 1983. 318 с.
19. Раффаэлли М. Ювелирные украшения. Искусство выбирать лучшее. М.: ЭКСМО, 2015. 208 с.
20. Русакова А. Ювелирные изделия. М.: Мир энциклопедий Аванта+, 2008. 184 с.
21. Тимошук Н. Ювелирные тайны. Казань: Филиал ОАО «ТАТМЕДИА» «ПИК «Идел-Пресс», 2012. 256 с.
22. Флеров А. Материаловедение и технология художественной обработки металлов. М.: Изд-во «В. Шевчук», 2001. 288 с.
23. Шаталова И. Стили ювелирных украшений. М.: «6 карат», 2004. 104 с.
24. Ювелирное искусство и материальная культура. СПб.: Изд-во Гос. Эрмитаж, 2003. 148 с.